

Schouwburgzaal Theothorne

*'Als het er niet is zou je het niet
bouwen, maar nu het er staat wil je
het niet missen'*



DECEMBER 2022

Gemeente Rheden

Bemiddelaar: Marijke van Haaren

Adviseur: Amanda van der Veer

Aanleiding

De gemeente Rheden ontving het signaal dat de communicatie en het afsluiten van de contracten tussen de exploitant van Schouwburgzaal Theothorne en Filmhuis Dieren en RhederArt dreigde vast te lopen.

Wethouder Hofman en beleidsmedewerker mevrouw A. van der Veer hebben gesprekken gevoerd met alle betrokken partijen en besloten om onafhankelijke bemiddeling in te zetten. Het doel van de bemiddeling is om advies te geven over een stabiele culturele infrastructuur voor de komende jaren, zodat alle betrokken partijen weten waar zij aan toe zijn en er voor de komende jaren een goed plan en goede afspraken gemaakt kunnen worden.

Als bemiddelaar heeft de gemeente Rheden mevrouw M. van Haaren gevraagd deze taak op zich te nemen met de volgende opdracht:

- In gesprek gaan met Filmhuis en Rhederart over de contracten en de stagnatie;
- In gesprek gaan met Theothorne over de relatie met Filmhuis en Rhederart en de bijbehorende contracten;
- Bemiddelingspoging tussen deze partijen;
- Onderzoek naar de subsidieregeling van de gemeente met Filmhuis, Rhederart en de podiumvoorziening voor amateurverenigingen. Uitgangspunt is het begrote bedrag van de gemeente Rheden (€ 70.000,00).
- Inventarisatie mogelijke alternatieve podiumlocaties.
- Opstellen van een schriftelijk concluderend rapport met bevindingen en aanbevelingen.

Huidige situatie

In het centrum van Dieren is een culturele ontmoetingsplek gecreëerd met De Bundel, De Oase en Cultureel Centrum Theothorne. In de Bundel is zowel de bibliotheek als cultuurbedrijf RIQQ gehuisvest. In het multifunctioneelcentrum De Oase is onder andere het Dierense Harmonie Orkest gehuisvest en worden muziek-, dans-, theater- en zanglessen gegeven. Daarnaast is er ruimte voor ontmoeting, jeugd & jongeren, spel & sport en zorg & welzijn. Naast De Oase bevindt zich het Cultureel Centrum (CC) Theothorne waar het Filmhuis Dieren en Rhederart hun activiteiten uitvoeren, maar waar ook diverse amateurverenigingen en scholen hun plek hebben. Zowel in de kleine zaal voor wekelijkse bijeenkomsten of in de schouwburgzaal voor voorstellingen. Deze drie gebouwen met hun gebruikers vormen het culturele hart van Dieren.

Subsidieregeling

CC Theothorne heeft een particuliere eigenaar. In de jaren '90 heeft de gemeente het complex verkocht aan deze particuliere eigenaar, waarbij de schouwburgzaal voor een symbolisch bedrag van een gulden is overgedragen. Jaarlijks ontving de eigenaar de eerste tien jaar een subsidiebedrag voor instandhouding van de schouwburgzaal en daarna voor de programmering.

Tot 2017 ontving CC Theothorne rechtstreeks subsidie van de gemeente voor de programmering door Filmhuis Dieren, Rhederart, amateurverenigingen en scholen. Deze subsidies zijn vanaf 2017 gebundeld in de Podiumregeling, waarbij de organisaties zelf worden gesubsidieerd en niet meer via CC Theothorne. Eén van de voorwaarden was daarbij dat zij programmeren in de schouwburgzaal van CC Theothorne. Zowel Filmhuis Dieren als Rhederart sloten jaarlijks een contract met CC Theothorne af voor de huur van de dagdelen die zij nodig hadden voor films en programmering.

Filmhuis Dieren is verantwoordelijk voor het draaien van gevarieerde films en Rhederart is verantwoordelijk voor de programmering van muziek, theater en cabaret. Daarnaast kunnen ook amateurgezelschappen en scholen gebruik maken van de schouwburgzaal, waarvoor de gemeente aan CC Theothorne een bedrag van € 1.225,- subsidieert. Het gezelschap draagt zelf een bedrag van € 275,- bij.

Na jaren moeizaam overleg heeft Rhederart in 2021 besloten geen contract meer af te sluiten, wegens gebrek aan vertrouwen. Ook Filmhuis Dieren heeft in 2022 te kennen gegeven dat zij geen vertrouwen meer hebben in de samenwerking met CC Theothorne. Dit heeft de eigenaar van CC Theothorne doen besluiten om de deuren van de schouwburgzaal per 1 januari 2023 te sluiten.

Werkwijze

We zijn gestart met een gesprek met de huidige eigenaar van CC Theothorne. Vervolgens voerden wij gesprekken met Cultuurbedrijf RIQQ, Rhedelijk Cultureel, Rhederart en Filmhuis Dieren. Van alle gesprekken zijn verslagen gemaakt die weer met betrokken partijen zijn gedeeld voor verifiëring.

Daarna maakten we de balans op naar aanleiding van alle ingewonnen informatie en hebben we vervolggesprekken met alle betrokken partijen gevoerd om de bevindingen met hen te delen.

Uiteindelijk heeft dit geleid tot het rapport dat nu voor u ligt.

Samenvatting gesprekken

Cultureel Centrum Theothorne

De heer Reusink (eigenaar) en de heer Crum (exploitant)

Wanneer geen van de culturele organisaties (meer) gebruik maakt van CC Theothorne is de eigenaar genoodzaakt de schouwburgzaal te sluiten. Hij heeft al aangegeven dit te doen per 1 januari 2023. De horeca zal wel geopend blijven. De huidige podiumregeling is volgens de eigenaar een van de oorzaken van het faillissement van de eerdere exploitanten. De eigenaar van CC Theothorne heeft aangegeven het komende half jaar te kijken naar mogelijkheden voor het gebouw en dan beslissingen te nemen. Hij houdt alle opties open. Hij heeft zelf een aantal plannen gemaakt voor aanpassingen aan het gebouw. Onder andere aanpassing van het vooraanzicht, de benedenzaal en de bouw van appartementen zijn onderdeel van het plan. De plannen die nu gemaakt zijn passen binnen budget. Zo kan hij ook de zaal openhouden voor amateurverenigingen en scholen. De gemeente moet dan wel garantie geven dat de verenigingen en scholen minimaal 5 jaar gebruik zullen maken van het complex (subsidie). Huur en verkoop zijn bespreekbaar wanneer een partij zich aandient. Volgens de eigenaar is er ook internationale interesse in het gebouw.

Cultuurbedrijf RIQQ

Doeko Pinxt (directeur/bestuurder) en Koen van der Mark (manager cultuurbedrijf & coördinator)

Er is vooral gesproken over de huidige positie van Cultuurbedrijf RIQQ en de positie die RIQQ kan hebben wanneer zij CC Theothorne zou exploiteren. Beide heren zijn hier wel terughoudend in, want dit is niet opgenomen in de huidige visie en hier zijn nu geen middelen en personeel voor. Wel zijn er bij exploitatie veel kansen wat betreft programmering en behoud en ontwikkeling van de culturele infrastructuur. De accommodatie past qua omvang goed bij een dorp als Dieren en RIQQ is binnen de gemeente Rheden de enige organisatie die een exploitatie van deze omvang aan zal kunnen. Wanneer Cultuurbedrijf RIQQ CC Theothorne zou exploiteren zijn er aanpassingen noodzakelijk. Zowel in het gebouw zelf (het heeft een update nodig) als in de subsidiëring, waarbij de exploitatie een onderdeel is van de subsidie.

Rhedelijk Cultureel

Jowin Heemskerk (directeur)

Dhr. Heemskerk ziet zeker kansen voor Theothorne, maar niet met de huidige eigenaar.

In 2019 is er gesproken over een eventuele verkoop van de volledige accommodatie van Theothorne, inclusief de naastgelegen horeca, aan Rhedelijk Cultureel. Deze plannen waren in vergevorderd stadium, maar op het laatste moment is door de eigenaar besloten de verkoop niet door te laten gaan. Ook werd Rhedelijk Cultureel verzocht direct alle activiteiten in CC Theothorne te staken en te vertrekken uit de schouwburg. Hierdoor is er geen vertrouwen meer in de heer Reusink. Wel staat Rhedelijk Cultureel nog open voor een eventuele aankoop, voor een aangepast bedrag. Daarnaast zal er geïnvesteerd moeten worden in aanpassing van de zaal om deze weer te laten voldoen aan de huidige eisen.

Rhederart

De heer van Arragon (voorzitter)

Rhederart heeft geen vertrouwen meer in de heer Reusink en heeft geen nieuw contract meer afgesloten. Na gesprek met de gemeente heeft Rhederart contact gezocht met Cultuurbedrijf RIQQ en zelf actief gezocht naar een alternatieve locatie. Zij hebben een tijdelijk onderkomen gevonden in de dorpskerk van Spankeren voor de programmering en samen met Cultuurbedrijf RIQQ gaan zij een aantal kindervoorstellingen programmeren in De Bundel. Voor nu is het programma tot de zomervakantie gevuld. Daarna zullen opnieuw gesprekken gevoerd moeten worden over een locatie.

Filmhuis Dieren

Bregje Krijnen, Harmen de Boer, Elske Koster (dagelijks bestuur)

Het Filmhuis Dieren draait 2x per week een film in CC Theothorne, van Filmhuisfilm tot bioscoopfilm. Op 17 december 2022 zal de laatste film gedraaid worden en uiterlijk 31 december dient het Filmhuis de materialen van het Filmhuis te verwijderen uit Theothorne. Ook het bestuur van het Filmhuis heeft gesprekken gevoerd met Cultuurbedrijf RIQQ en bibliotheek Veluwezoom en ook het Filmhuis kan terecht in De Bundel. In januari starten zij met een aantal kinderfilms in samenwerking met de bibliotheek en tot de zomervakantie zullen zij deze samenwerking voortzetten. Wanneer CC Theothorne geen optie meer is, heeft het voor het Filmhuis de voorkeur om in de Bundel een permanent onderkomen te vinden. Wel zijn aanpassingen dan noodzakelijk voor de plaatsing van de apparatuur, maar ook voor het publiek. Denk hierbij aan meer zitplaatsen, voldoende horeca en sanitair.

Bevindingen

Uit de gesprekken met de kunst- en cultuurorganisaties kwam een aantal overeenkomsten naar voren.

1. De schouwburgzaal van CC Theothorne past heel goed bij een gemeente als Rheden en een dorp als Dieren. De omvang is passend, er is voldoende parkeergelegenheid, er is horeca, sanitair en er zijn kleedruimtes. De zaal heeft voldoende zitplaatsen, het podium is voor het mooie te klein maar is bruikbaar, er zijn voldoende mogelijkheden voor de techniek (licht en geluid) en er is plek voor een filmprojector. De ligging van de zaal is goed. Samen met MFC De Oase en De Bundel vormt dit het culturele hart van Dieren.
2. De schouwburgzaal in de huidige staat is verouderd en zal gerenoveerd moeten worden om weer te passen in de huidige tijd. Denk hierbij aan het vervangen van de lift, vervangen van techniek, aanpassen van het podium, vervangen van de stoelen, verbeteren installatie luchtkwaliteit, enzovoorts. Hier is advies van een expert noodzakelijk.
3. De gemeente heeft de komende 10-15 jaar geen plannen met het Callunaplein en zal ook geen bestemmingswijzigingen doorvoeren. De gemeente heeft de wens om de culturele infrastructuur op de huidige locatie te behouden en een woonbestemming past niet in deze wens.
4. De kunst- en cultuurorganisaties zijn tevreden over subsidiëring via de huidige Podiumregeling.
5. Iedere organisatie waar gesprekken mee zijn gevoerd, voert graag de eigen expertise uit in de schouwburgzaal van CC Theothorne. Maar iedere organisatie geeft ook aan dat zij dat niet meer wil zolang de huidige eigenaar, op welke manier dan ook, verbonden is aan CC Theothorne. Gezien de ervaringen vanuit het verleden is er geen vertrouwen dat de samenwerking positief gaat verlopen. Ook niet wanneer een andere partij (bijvoorbeeld de gemeente) de schouwburgzaal van de huidige eigenaar huurt en ter beschikking stelt aan betreffende partijen.
6. Er zijn weinig alternatieve locaties in Dieren. We hebben binnen de gemeente Rheden ook Studio 26 en Kastanjelaan 13 onderzocht. Beide locaties komen niet in aanmerking voor het gewenste aanbod. Studio 26 wordt volledig benut en hier is geen ruimte voor extra programmering. Kastanjelaan 13 is gesloten. Ook andere zalen als de sporthal of dorpshuizen in Dieren of directe omgeving zijn niet geschikt qua accommodatie door de omvang of faciliteiten. De Pinkenberg in Velp is qua grootte geschikt voor grotere producties. Echter betreft dit een openlucht podium, waardoor programmering afhankelijk is van de weersomstandigheden. Door de ligging in Natura 2000 gebied zijn er restricties wat betreft het aantal voorstellingen per jaar. De gemeente werkt aan een kerkenvisie waarbij nagedacht wordt over het beschikbaar maken van kerkgebouwen voor o.a. kunst en cultuur. Deze visie verwachten we het eerste kwartaal van 2023. Mogelijk dat dit nog opties biedt.

Conclusie

1. Nu de schouwburgzaal van CC Theothorne geen optie meer is voor programmering en voorstellingen, dient er gezocht te worden naar een alternatieve locatie voor Filmhuis en Rhederart, maar ook voor culturele amateurverenigingen en schoolvoorstellingen. Filmhuis en Rhederart hebben reeds gesprekken gevoerd met RIQQ/Bibliotheek Veluwezoom en kunnen tijdelijk terecht in het gebouw van de bibliotheek en/of de Pinkenberg in Velp (via RIQQ). Ook wordt er gekeken naar projectmatige locaties zoals Kasteel Middachten en Hof te Dieren. Rhederart heeft daarnaast contact gelegd met de dorpskerk in Spankeren. Hiermee is zijn de locaties voor programmering tot de zomervakantie rond.
2. Huur door de gemeente is voor betrokken partijen niet aan de orde zolang de huidige eigenaar verbonden is aan CC Theothorne. Ook huur van de schouwburgzaal alleen, zonder horeca en bijbehorende voorzieningen, heeft geen zin.
3. De eerstvolgende 10-15 jaar zijn er geen plannen met het Callunaplein. Daarom zal een bestemmingswijziging naar wonen niet mogelijk zijn. De gemeente wil hier geen medewerking aan verlenen. De wens is om kunst en cultuur op deze plek te behouden. De infrastructuur is goed en de huidige culturele gebouwen passen bij een dorp als Dieren en gemeente als Rheden.

Aanbevelingen

Omdat geen van de organisaties vertrouwen heeft in de huidige eigenaar is er een aantal opties voor het behoud van de culturele infrastructuur in Dieren.

1. Verkoop van Theothorne, waarbij de gemeente geen partij is, bij voorkeur aan een maatschappelijke organisatie, is de meest wenselijke optie. Momenteel heeft de gemeente geen middelen, noch de wens, om het Cultureel Centrum aan te kopen. Inmiddels heeft zich een maatschappelijke organisatie gemeld die geïnteresseerd is in de aankoop, renovatie en exploitatie van het gebouw CC Theothorne, inclusief de horeca, voor een reële prijs. Cultuurbedrijf RIQQ is dan de aangewezen organisatie voor de exploitatie van het nieuwe CC Theothorne.
2. Gezien de situatie dient zich de noodzaak aan tot het inrichten van een alternatieve locatie voor Filmhuis, Rhederart, amateurverenigingen en scholen. Het gebouw De Bundel lijkt hiervoor het meest geschikt. Hiermee is een directe samenwerking mogelijk met cultuurbedrijf RIQQ en Bibliotheek Veluwezoom. Wel zijn er aanpassingen noodzakelijk. Naast de techniek (geluid, licht en filmapparatuur) zal er een tribune voor ongeveer 60 toeschouwers en podium aanwezig moeten zijn, al dan niet verplaatsbaar. De huidige tribune biedt plaats aan ongeveer 35 personen en zal daarom aangepast en/of uitgebreid moeten worden. Daarnaast is het noodzakelijk om de ruimte (akoestisch) af te kunnen schermen van de gehele ruimte. Hiervoor zal een bijdrage noodzakelijk zijn vanuit de gemeente, maar ook van culturele organisaties zelf. Waarbij uiteraard gekeken zal worden naar gezamenlijke aanschaf en gebruik.
3. De subsidie voor cultuur en de podiumregeling zal in alle gevallen op termijn bekeken en mogelijk herzien moeten worden. Dit is volkomen afhankelijk van de nieuwe situatie. Er volgt een separaat voorstel wanneer duidelijk is voor welke richting gekozen wordt.
4. Cultuurbedrijf RIQQ kan meer gepositioneerd worden als overkoepelende organisatie op gebied van kunst en cultuur. Op deze manier kunnen zij de samenwerking vinden en stimuleren met en tussen culturele organisaties, de belangen behartigen van de amateur- en vrijwilligersorganisaties en kunst en cultuur onderdeel laten zijn van de samenleving.